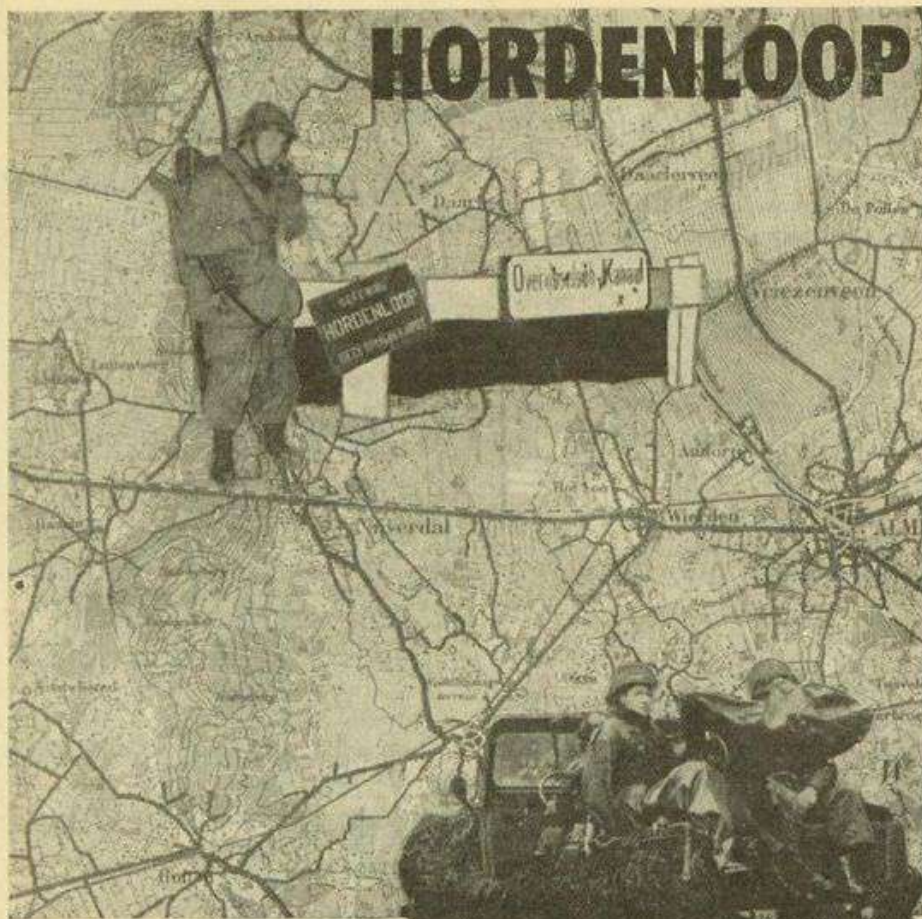


HORDENLOOP VAN 4-DIV.



SNEL verplaatsen en toeslaan — dit is de nieuwe taak van onze 4e Divisie geworden, nu de organisatie van onze twee parate divisies is gewijzigd. Die wijziging is geschied om gelijke tred te houden met de nieuwe denkbeelden over de wijze van de eventueel toekomstige oorlogvoering, een en ander in overeenstemming met andere landen, die met ons land in de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie zijn verbonden. Tot die aanpassing in organisatie behoort onder meer de indeling van de 42e en 43e en 11e Gevechtsgroep — thans brigades genoemd — in de 1e Divisie terwijl de 41e en 13e Brigade tot de 4e Divisie behoren.

SNEL verplaatsen en snel toeslaan, nóg sneller dan voorheen, kan alleen uitgevoerd worden, wanneer de infanterie niet meer „gemotoriseerd” is, zoals nu door middel van vrachtauto's, maar door middel van gepantserde terreinvoertuigen, die de infanterist tot in het gevecht brengen, waar hij met de tanks samenwerkt. Zoals ook elders in ons blad staat te lezen, zullen onder meer de nieuwe DAF terreinwagens YP 408 voor dit doel aangeschaft worden. Zonder echter te wachten op het nieuwe materieel is de commandant van de 4e Divisie, generaal-majoor F. v. d. Veen, al begonnen met zijn eenheden „in te spelen” op de nieuwe taak. En daardoor kreeg de commandant van de 41e Brigade in de nacht van dinsdag 11 op woensdag 12 oktober plotseling de opdracht om zijn eenheid van de Veluwe naar de omgeving van Breda te verplaatsen. Waarmee de oefening Hordenloop was begonnen, die 9 à 10.000 man op de been bracht en 1300 voertuigen en waarmee voor 41 Bat. Stoottroepen, 42 Bat. Limb. Jagers, 41 Bat Zware Tanks, 41 44 en 49 Afd Veldartillerie, de 43 Plonier Cie en de 11e Verkenningcompagnie een tijdperk van ontberingen, kou, regen en weinig slaap was aangebroken.

Op papier

INTUSSEN was op papier de oorlog begonnen. In het stafkwartier van de 4e Divisie in een kinderkoloniehuis in een bos even buiten Breda gevestigd, kon men het op kaarten en oleaten zien. Rode, blauwe, gele, groene en zwarte strepen op de wandkaarten gaven aan dat er een front bestond langs een lijn noord-zuid bij



Deze karikaturale heer met deels futuristische, deels conventionele uitrusting, behoorde tot de eerste 4-div-ers, die op de loop gingen. Hij was de illustratie op de buitenkast van de „draaiboeken” van de oefening Hordenloop en als zodanig ook illustratie van een geest van gezonde zelfspot. De tekenaar is sold. I Van Raalte van staf 4 Div.

Eindhoven, dat de „vijand” (in werkelijkheid eenheden van de 43e Brigade) een grote penetratie hierin had uitgevoerd en dat de 41e Brigade, die dus achter Breda lag, deze penetratie er weer moest uit „slaan”. De geschetste situaties op deze kaart waren de neerslag van veel voorbereidend werk door deze leiderstaf. Eén van de voorbereidingen was: het verkrijgen

Nog ijverig stonden deze met kammen op de helmen gesierde vijanden” (A-45 Infbat „Oranje Gelderland”) op de Oirschotse heide losse flodders af te schieten, toen een flankaanval door de voorhoede van 42 Bataljon Limburgse Jagers hen verraste en zij zich als krijgsgevangenen moesten laten afvoeren



Kruiddamp op de Oirschotse heide tijdens het eerste grote gevecht van „Hordenloop”





blokkerige en schuingedakte crème gebouwen ligt o.m. de vaste staf. Hij bestond — althans in oktober toen de 41e Pantserinfanteriebrigade er als eerste te velde ging — uit de stafbatterij van 4 DA, terwijl luit. kol. H. P. C. Witsenburg er commandant vaste kampstaf was.

In bivak

WIE de brigade zelf zocht, was hier echter tevergeefs. Oefening is oefening is het principe van de divisiecommandant, generaal-majoor F. v. d. Veen, en daarom ging verder iedereen in bivak, als was het werkelijk oorlogstijd.

Om de „Schiessplatz" heen voeren wegen en betonnen tankbanen. De tanks die hier en daar uit het veld waren gekomen, hebben er modder op achtergelaten. Soms is het daarom glad en gevaarlijk en niet voor niets staan regelmatig de 50 km-bordjes langs de kant. De weg verliest zich steeds verder in de herfst van eenzame velden en uitbladerende eikebomen. Eindelijk rijdt men tussen dennen en sparren, waaruit men elk moment een wild zwijn te voorschijn verwacht. Dan zijn zelfs een paar achterkanten van dikke DAF's bijde tekenen van leven te midden van het groen.

Een geel pijl-bordje geeft een circuit aan over een diep modderig spoor met 30 jeep-diepe kuilen per 100 meter. Als een kermisbaan! Tussen de bomen en bolle heuvels ontplooit zich het bivak. Als verspreid neergestreken vlinders de éénmanstentjes, vaak door diepe goten omgeven voor het regenwater. De staffenten — groot hiertussen — zijn omgeven door concertina's. Een soldaat op wacht laat niemand door de enige ingang, en het is hem ernst. Ergens is dat alles ook



Oefenen in Duitsland

GROTE oefeningen zijn op het ogenblik van het grootste belang voor de gevechtswaarde van onze parate troepen. Daarom zocht men voor La Courtine iets in de plaats te stellen en dat is „Bergen-Hohne" in West-Duitsland geworden. Terwijl het Franse oefenterrein in de huidige spannende tijd te ver van ons land verwijderd is, ligt de „Nato-Schiessplatz" niet verder dan 1 dagmars weg en daarmee voor de oefenende troepen dichtbij genoeg om in geval van alarm bij de hand te zijn. Bovendien liggen de eenheden alvast meer in de richting van waar gevaar kan dreigen dan in midden-Frankrijk.

Dit is de achtergrond van het verblijf van achtereenvolgens de 43 en 13 Pantserinfanteriebrigade in het oefengebied in West-Duitsland gedurende de maand oktober en half november, terwijl de zogenaamde Lichte Brigade, o.m. bestaande uit gepantserde eenheden van het Eerste Legerkorps, aldaar voor langere tijd is gelegerd.

ernst! Achter het wagenpark dat in een zandafgraving ligt, raast even verderop de Autobahn Hamburg—Hannover driftig met alle glanzende wagensoorten en „de burgermaatschappij". Oorlog en Vrede. Ertussen in staat weer het rode bord met de Russische letters: „Voor buitenlandse missies is het betreden verboden". Het is ernst.

Gevechtswaarde

ALLEEN vage sporen leiden nog door het troosteloze bruine landschap. Af-

BIJ DE FOTO'S:

Links boven: In „De Groene Kater"
Rechts boven: De wonderlijkste nulpuntbaak van de artillerie
Hiernaast links: Bivak-impresie
Hiernaast rechts: De zware jongens van 11 TD bat. met de zware kraanwagen. Rechts sergt. Van Eek

(Foto: sld. De Groot)

geknakte bomen, scherfegaten in takken en door tanktracks omgewoelde struiken schijnen tekenen van een pas voortge-raasde oorlog. Maar het is hier een schietterrein voor tanks en dat zal het ná deze oefening weer zijn. Op de asfaltweg, die dwars door het doelengebied loopt, hebben gaten in de weg en in de weinige verkeersborden, ons herinnerd aan de granaatinslagen.

Dwars door dit terrein trekt de brigade voort. Zo groot en verspreid is dit gebeuren, dat men slechts op een overzichtskaart het verband kan zien. Het droge weer is omgeslagen in ijskoude regen. Jeeps pruttelen zich schokkend uit de kleffe brei naar vastere grond. Groene mannen buigen zich over kaarten. Het water staat als een vijvertje op de oogdoppen van hun verrekijkers. Het groen van de gevechtuniformen heeft zich zwartgezogen aan het water.

Ergens langs de modderkant staat de commandant van de 41e Brigade, kolonel Wolterbeek, en de druppels van zijn helm vallen in zijn mok koffie. Plotseling spat ten drietonners langs, dan weer een grommende wagen vol kerels de andere kant op. Het zijn bewegingen als door een ongeziene kracht ingegeven.

Op een kruispunt verderop, onder de druppelende bomen, ziet men een aantal scheidsrechterjeeps met witte rafelvlagen aan de antennes. De generaal — helm met witte kruisband op en geflankeerd door zijn „body-guard" van twee potige marchaussees — luistert in op het radionet. De aanval ging niet goed. Hij moet opnieuw! Het gaat niet om een demonstratie, het gaat om dat, wat altijd werkelijkheid kan worden. Het gaat om koude berekening, verstand, om samenwerking tussen de verschillende wapens en onderdelen. Opnieuw slurpen de tanks zich door de struiken, struinen de infanteristen voort, door en doornat. Het gaat immers om de gevechtswaarde van parate troepen.

